

**LIETUVOS RESPUBLIKOS KULTŪROS MINISTRAS
LIETUVOS RESPUBLIKOS APLINKOS MINISTRAS**

**ĮSAKYMAS
DĖL NEKILNOJAMOJO KULTŪROS PAVELDO APSAUGOS SPECIALIOJO
TERITORIJŲ PLANAVIMO VADOVŲ PROFESINIŲ IR TEISINIŲ ŽINIŲ EGZAMINO
PROGRAMOS PATVIRTINIMO**

2017 m. balandžio 11 d. Nr. IV-569/D1-295
Vilnius

Vadovaudamiesi Lietuvos Respublikos nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymo 22 straipsnio 10 dalies 3 punktu,

t v i r t i n a m e Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos specialiojo teritorijų planavimo vadovų profesinių ir teisinių žinių egzamino programą (pridedama).

Kultūros ministrė

Liana Ruokytė-Jonsson

Aplinkos ministras

Kęstutis Navickas

PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos kultūros ministro ir
Lietuvos Respublikos aplinkos ministro
2017 m. balandžio 11 d.
įsakymu Nr. ĮV-569/D1-295

**PROFESINIŲ IR TEISINIŲ ŽINIŲ EGZAMINO PROGRAMA LIETUVOS IR UŽSIENIO
ARCHITEKTAMS, NORINTIEMS LIETUVOS RESPUBLIKOJE ĮGYTI TEISĘ
VADOVAUTI NEKILNOJAMOJO KULTŪROS PAVELDO APSAUGOS SPECIALIOJO
TERITORIJŲ PLANAVIMO DOKUMENTŲ RENGIMUI**

**I SKYRIUS
PROGRAMOS PASKIRTIS IR TIKSLAS**

1. Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos specialiojo teritorijų planavimo vadovų atestavimo profesinių ir teisinių žinių egzamino programa (toliau – Programa) nustato teisinių žinių sritis ir profesinių žinių vertinimo reikalavimus Lietuvos Respublikos ir užsienio architektams, norintiems Lietuvos Respublikoje įgyti teisę vadovauti nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos specialiojo teritorijų planavimo dokumentų rengimui (toliau – Pretendentai).

2. Pretendentai, vadovaudamiesi Programoje pateikiamu teisės aktų sąrašu, privalo žinoti nurodytuose teisės aktuose įtvirtintus teritorijų planavimo principus, sąvokas, reikalavimus, esmines procedūras, teritorijų planavimo proceso dalyvių teises, pareigas, atsakomybę. Pretendentai taip pat privalo žinoti teritorijų planavimui aktualius nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos principus bei sąvokas.

3. Pretendentų profesinės žinios vertinamos atsižvelgiant į Programoje nurodytus profesinių žinių vertinimo reikalavimus. Profesinių žinių egzamino metu kartu tikrinamos profesinės žinios, susijusios su teritorijų planavimu, nekilnojamojo kultūros paveldo apsauga bei profesinės veiklos organizavimo reikalavimais, nustatytais Programoje pateiktuose norminiuose teisės aktuose.

4. Vadovaudamiesi šia programa, Lietuvos Respublikos architektų rūmai vykdo profesinių ir teisinių žinių egzaminą.

**II SKYRIUS
REIKALAVIMAI EGZAMINO TEISINIŲ ŽINIŲ DALIAI**

Eil. Nr.	Temos ir reikalavimai	Teisės akto numeris iš Programos IV skyriuje nurodyto sąrašo
1.	Bendrieji teisės klausimai Teisės aktų registravimas ir paskelbimas, Teisės aktų registras Teisės aktų įsigaliojimas Teisės aktų ir jais patvirtintų teritorijų planavimo dokumentų įsigaliojimas	5.9; 5.11
2.	Teritorijų planavimas Pagrindinės Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo įstatymo sąvokos Teritorijų planavimo tikslai Teritorijų planavimo dokumentų rūšys ir lygmenys	5.5; 5.7; 5.10; 5.11; 6.2; 6.3; 6.8; 7.2; 7.4 - 7.6;

	Teritorijų planavimo organizatoriai ir iniciatyvos teisė Visuomenės (viešasis) interesas planuojant teritorijas Specialiojo teritorijų planavimo objektai ir uždaviniai Specialiojo teritorijų planavimo dokumentų teisinė galia Bendrieji specialiojo teritorijų planavimo dokumentų rengimo reikalavimai Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos specialiojo teritorijų planavimo dokumentų objektai ir uždaviniai, organizavimo, rengimo, koregavimo, keitimo, derinimo, viešinimo, tikrinimo, tvirtinimo, įsigaliojimo tvarka, šių dokumentų sudėtis ir turinys Saugomų teritorijų specialiųjų planų struktūra ir rengimas Teritorijų planavimo viešumas: viešinimo procedūros ir jų tvarka, informacijos teikimo būdai Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo dokumentų registras Teritorijų planavimo dokumentų rengėjai ir vadovai, jų kvalifikacijos atestatų galiojimo sustabdymo ir panaikinimo pagrindai Juridinių ir fizinių asmenų atsakomybė už Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo įstatymo pažeidimus	
3.	Nekilnojamojo kultūros paveldo apsauga Pagrindinės Lietuvos Respublikos nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymo sąvokos Nekilnojamojo kultūros paveldo skirstymas Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos sudėtis Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos valstybinis administravimas Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos administravimas savivaldybėse Nekilnojamojo kultūros paveldo apskaita Nekilnojamųjų kultūros vertybių vertinimo ir atrankos kriterijai; Kultūros paveldo objektų ir vietovių pavyzdinės vertingosios savybės; Nekilnojamųjų kultūros vertybių pradinė apsauga Kultūros paveldo objekto ir vietovės skelbimas saugomais Kultūros paveldo objektų ir vietovių teritorijos, apsaugos zonos bei pozoniai Saugojimo režimai, apsaugos sutartys Nekilnojamojo kultūros paveldo tyrimas Moksliniam pažinimui saugomo nekilnojamojo kultūros paveldo apsauga Viešajam pažinimui ir naudojimui saugomo nekilnojamojo kultūros paveldo apsauga Viešosios pagalbos nekilnojamojo kultūros paveldo apsauga Nekilnojamojo kultūros paveldo, esančio draustinyje, rezervate, valstybiniame parke, apsauga Nekilnojamojo kultūros paveldo tvarkyba Teisė vykdyti su nekilnojamojo kultūros paveldo tvarkyba susijusią veiklą Žalos, padarytos nekilnojamoms kultūros vertybėms, atlyginimas Atsakomybė už šio įstatymo Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymo pažeidimus	5.5; 6.9; 7.3
4.	Žemės valdymas ir naudojimas	5.14; 6.1; 6.4

	Pagrindinės Lietuvos Respublikos žemės įstatymo sąvokos Žemės nuosavybė, valstybinės žemės valdymo teisė Žemės savininkų ir naudotojų teisės ir pareigos Žemės naudojimo sąlygos ir veiklos apribojimai Specialiosios žemės ir miško naudojimo sąlygos Žemės servitutai Žemės ūkio paskirties žemė, miškų ūkio paskirties žemė, konservacinės paskirties žemė, kitos paskirties žemė, valstybinio vandenų fondo žemė, jų naudojimo esminiai reikalavimai	
5.	Statyba Pagrindinės Lietuvos Respublikos statybos įstatymo sąvokos Statinių kategorijos, statinių klasifikavimas pagal jų naudojimo paskirtį Statybos rūšys Esminiai statinio reikalavimai, esminiai statinio architektūros reikalavimai Aplinkos, kraštovaizdžio, nekilnojamųjų kultūros vertybių ir kita apsauga (sauga), trečiųjų asmenų interesų apsauga Normatyvinių statybos techninių dokumentų sistema Projektiniai pasiūlymai, visuomenės informavimas apie numatomą statinių projektavimą ir visuomenės dalyvavimas svarstant statinių projektinius pasiūlymus Prisijungimo sąlygos, specialieji reikalavimai, jų išdavimo tvarka	5.8
6.	Aplinkos apsauga, želdynai Aplinkos sąvoka, aplinkos apsaugos principai Planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimas Planų ir programų strateginio pasekmių aplinkai vertinimas Želdynų sistema, klasifikacija, želdynų normavimo principai	5.1; 5.13; 5.6 6.6
7.	Saugomos teritorijos Saugomų teritorijų paskirtis, sistema Saugomų teritorijų naudojimo ir apsaugos reglamentavimas bei nuostatai Juridinių ir fizinių asmenų teisės bei pareigos saugomose teritorijose Rezervatų paskirtis, rūšys, veiklos rezervatuose nustatymas Draustinių paskirtis, rūšys, veiklos draustiniuose nustatymas Saugomų kraštovaizdžio objektų rūšys Valstybinių parkų paskirtis, rūšys, veiklos valstybiniuose parkuose nustatymas Gamtinio karkaso paskirtis, sudėtis, veiklos gamtiniame karkase nustatymas	5.7; 6.5
8.	Sutartiniai santykiai. Viešųjų pirkimų pagrindinės nuostatos Rangos sutarties samprata ir rūšys Rangos sutarties šalys, jų teisės, pareigos ir atsakomybė Subrangos sutartis Projektavimo ir tyrinėjimo darbų rangos samprata Projektavimo darbų rangos sutarties šalys, jų teisės, pareigos, atsakomybė Projektavimo užduoties sudarymas ir jos reikšmė Viešųjų pirkimų sąvoka, pagrindiniai principai ir tikslas Viešųjų pirkimų subjektai Viešųjų pirkimų būdai, projekto konkursas	5.4; 5.12

9.	Architektūros politika ir architektūrinė veikla Lietuvos Respublikos architektūros politikos krypties nuostatos Tarptautiniuose dokumentuose įtvirtinti aplinkos formavimo principai Europos architektūros paslaugų teikėjų etikos kodekso nuostatos Aukštojo mokytojų teisės ir jų apsauga Kvalifikacijos tobulinimas Profesinė savivalda	5.2; 5.3; 6.7; 7.1; 8.1-8.6; 9.1-9.3
----	---	--

III SKYRIUS REIKALAVIMAI EGZAMINO PROFESINIŲ ŽINIŲ DALIAI

Eil. Nr.	Profesinių žinių vertinimo reikalavimai	Teisės akto numeris iš IV skyriuje nurodyto sąrašo
1.	Profesinės žinios architektūros (nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos) srityje Nekilnojamojo kultūros paveldo apsauga ir teritorijų planavimas Tarptautiniuose dokumentuose įtvirtinti nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos principai Lietuvos architektūros ir urbanistikos istorija Urbanistinis integralumas Atitiktis darnaus vystymosi principams Sprendimų racionalumas Kuriamos aplinkos kokybė Inovatyvumas (naujų architektūrinių, urbanistinių sprendimų panaudojimas) Aplinkos pritaikymas visiems visuomenės nariams – projektavimo visiems (universalus dizainas) principų taikymas Vientisa urbanistinė idėja Funkcionalios urbanistinės struktūros kūrimas Sprendimų racionalumas	5.5; 6.9; 7.2; 7.3; 8.1-8.6
2.	Profesinės žinios architekto veiklos organizavimo srityje Teritorijų planavimo procesas, jo dalyviai, pareigų ir atsakomybės pasidalijimas Paslaugų pasiūlymo rengimo ir teikimo užsakovui principai Planavimo darbų biudžeto sudarymas Sutarčių sudarymas ir vykdymas Santykiai su kitais architektūros paslaugų teikėjais Atsakomybė už darbų kokybę Atsakomybė prieš visuomenę Atsakomybė architekto profesijai Kvalifikacijos tobulinimas Profesinė savivalda	5.2; 5.4; 5.10; 5.11; 9.1-9.3

IV SKYRIUS TEISĖS AKTŲ SĄRAŠAS

- 5. Lietuvos Respublikos įstatymai:**
- 5.1. Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos įstatymas;
 - 5.2. Lietuvos Respublikos architektų rūmų įstatymas;
 - 5.3. Lietuvos Respublikos autorių teisių ir gretutinių teisių įstatymas;
 - 5.4. Lietuvos Respublikos civilinis kodeksas;
 - 5.5. Lietuvos Respublikos nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymas;
 - 5.6. Lietuvos Respublikos planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymas;
 - 5.7. Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų įstatymas;

- 5.8. Lietuvos Respublikos statybos įstatymas;
- 5.9. Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymas;
- 5.10. Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo ir statybos valstybinės priežiūros įstatymas;
- 5.11. Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo įstatymas;
- 5.12. Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymas;
- 5.13. Lietuvos Respublikos želdynų įstatymas;
- 5.14. Lietuvos Respublikos žemės įstatymas.

6. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimai:

- 6.1. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1992 m. gegužės 12 d. nutarimas Nr. 343 „Dėl specialiųjų žemės ir miško naudojimo sąlygų patvirtinimo“;
- 6.2. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1996 m. birželio 19 d. nutarimas Nr. 721 „Dėl Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo dokumentų registro ir Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo duomenų banko nuostatų patvirtinimo“;
- 6.3. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1996 m. rugsėjo 18 d. nutarimas Nr. 1079 „Dėl Visuomenės informavimo, konsultavimo ir dalyvavimo priimant sprendimus dėl teritorijų planavimo nuostatų patvirtinimo“;
- 6.4. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. rugsėjo 29 d. nutarimas Nr. 1073 „Dėl pagrindinės žemės naudojimo paskirties ir būdo nustatymo ir keitimo tvarkos bei sąlygų aprašo patvirtinimo“;
- 6.5. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. gruodžio 1 d. nutarimas Nr. 1526 „Dėl Lietuvos Respublikos kraštovaizdžio politikos kryptių aprašo patvirtinimo“;
- 6.6. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. rugpjūčio 18 d. nutarimas Nr. 967 „Dėl planų ir programų strateginio pasekmių aplinkai vertinimo tvarkos aprašo patvirtinimo“;
- 6.7. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2005 m. gegužės 18 d. nutarimas Nr. 554 „Dėl Lietuvos Respublikos architektūros politikos kryptių aprašo patvirtinimo“;
- 6.8. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2013 m. gruodžio 18 d. nutarimas Nr. 1265 „Dėl pasiūlymų teikimo dėl teritorijų planavimo proceso inicijavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“.
- 6.9. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2013 m. lapkričio 5 d. nutarimas Nr. 1025 „Dėl Kultūros paveldo objektų ir vietovių apsaugos zonų nustatymo taisyklių patvirtinimo“.

7. Kiti poįstatyminiai teisės aktai:

- 7.1. Architektūros ir dizaino plėtros gairės, patvirtintos Lietuvos Respublikos kultūros ministro 2015 m. rugsėjo 11 d. įsakymu Nr. ĮV-594 „Dėl Architektūros ir dizaino plėtros gairių patvirtinimo“;
- 7.2. Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos specialiojo teritorijų planavimo dokumentų rengimo taisyklės, patvirtintos Lietuvos Respublikos kultūros ministro ir Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2005 m. birželio 23 d. įsakymu Nr. ĮV-261/D1-322 „Dėl Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos specialiojo teritorijų planavimo dokumentų rengimo taisyklių patvirtinimo“;
- 7.3. Nekilnojamųjų kultūros vertybių vertinimo, atrankos ir reikšmingumo lygmens nustatymo kriterijų aprašas, patvirtintas Lietuvos Respublikos kultūros ministro 2005 m. balandžio 15 d. įsakymu „Dėl Nekilnojamųjų kultūros vertybių vertinimo, atrankos ir reikšmingumo lygmens nustatymo kriterijų aprašo patvirtinimo“;
- 7.4. Saugomų teritorijų specialiųjų planų rengimo taisyklės, patvirtintos Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2014 m. sausio 8 d. įsakymu Nr. D1-24 „Dėl Saugomų teritorijų specialiųjų planų rengimo taisyklių patvirtinimo“;
- 7.5. Teritorijų planavimo normos, patvirtintos Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2014 m. sausio 2 d. įsakymu Nr. D1-7 „Dėl Teritorijų planavimo normų patvirtinimo“;
- 7.6. Teritorijų planavimo sąlygų išdavimo tvarkos aprašas, patvirtintas Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2004 m. gegužės 7 d. įsakymu Nr. D1-262 „Dėl Teritorijų planavimo sąlygų išdavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“;
- 7.7. Teritorijų planavimo vadovų atestavimo tvarkos aprašas, patvirtintas Lietuvos Respublikos aplinkos ministro ir Lietuvos Respublikos kultūros ministro 2017 m. sausio 23 d.

įsakymu Nr. D1-72/IV-141 „Dėl Teritorijų planavimo vadovų atestavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“;

7.8. Žemės naudojimo būdų turinio aprašas, patvirtintas Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro ir Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2005 m. sausio 20 d. įsakymu Nr. 3D-37/D1-40 „Dėl Žemės naudojimo būdų turinio aprašo patvirtinimo“.

8. Tarptautinės konvencijos ir chartijos:

8.1. Pasaulio paveldo kultūros ir gamtos paveldo apsaugos konvencija, priimta 1972 m. lapkričio 16 d. UNESCO Generalinės konferencijos septynioliktojoje sesijoje Paryžiuje, <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/TAIS.279517>;

8.2. 1985 metų Europos architektūros paveldo apsaugos konvencija, ratifikuota Lietuvos Respublikos įstatymu Nr. VIII-1398 „Dėl 1985 metų Europos architektūros paveldo apsaugos konvencijos ratifikavimo“;

8.3. Pataisyta Europos archeologijos paveldo apsaugos konvencija, ratifikuota Lietuvos Respublikos įstatymu Nr. VIII-1399 „Dėl pataisytos Europos archeologijos paveldo apsaugos konvencijos ratifikavimo“;

8.4. Europos kraštovaizdžio konvencija, ratifikuota Lietuvos Respublikos 2002 m. spalio 3 d. įstatymu Nr. IX-1115 „Dėl Europos Konvencijos ratifikavimo“;

8.5. Leipcigo tvariųjų Europos miestų chartija, priimta 2007 m. gegužės 24-25 d. Leipcige, <http://www.am.lt/VI/files/0.917593001243239525.pdf>;

8.6. Vienos memorandumas „Pasaulio paveldas ir šiuolaikinė architektūra – istorinio urbanistinio kraštovaizdžio valdymas“, priimtas 2005 m. spalio 10-11 d. Paryžiuje, http://www.heritage.lt/t_aktai/konvencijos/vienos_memorandumas.htm.

9. Kiti dokumentai:

9.1. Europos architektūros paslaugų teikėjų etikos kodeksas (redakcija, galiojanti nuo 2016 m. balandžio 22 d.), <http://www.architekturumai.lt/pages/lt/profesine-etika.php>;

9.2. Architektų kvalifikacijos tobulinimo organizavimo tvarkos aprašas, patvirtintas Lietuvos Respublikos architektų rūmų tarybos 2017 m. sausio 26 d. sprendimu Nr. T17/01-1;

9.3. Lietuvos Respublikos architektų rūmų statutas, priimtas 2007 m. balandžio 25 d. Lietuvos Respublikos architektų rūmų steigiamajame susirinkime.
